EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 19.6.2024
COM(2024) 627 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Švédska

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 627 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Švédska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97[1], a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[3], kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný EU. V souladu s prioritami evropského semestru pomáhá dosáhnout hospodářského a sociálního oživení a provést udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci EU a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

---

[1] Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(2) Nařízení o plánu REPowerEU[4] přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost EU na dovozu fosilních paliv z Ruska. To by pomohlo dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v EU a vedlo by k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, k zvýšení kapacity pro ukládání energie a k zlepšení energetické účinnosti. Švédsko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(3) Dne 16. března 2023 vydala Komise sdělení „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“[5] s cílem poskytnout informace pro účely politického rozhodování a vytvořit rámcové podmínky pro zvýšení růstu. Podle sdělení stojí konkurenceschopnost na devíti vzájemně se posilujících stimulech. Těmito stimuly jsou mimo jiné přístup k soukromému kapitálu, výzkum a inovace, vzdělávání a dovednosti a jednotný trh, které představují zásadní politické priority, aby reformy a investice mohly řešit současné výzvy v oblasti produktivity a budovat dlouhodobou konkurenceschopnost EU a jejích členských států. Dne 14. února 2024 navázala Komise na toto sdělení výroční zprávou o jednotném trhu a konkurenceschopnosti[6]. Zpráva podrobně popisuje silné stránky a výzvy evropského jednotného trhu v oblasti konkurenceschopnosti a sleduje vývoj v uplynulém roce pomocí devíti faktorů konkurenceschopnosti.

(4) Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2024[7], jež zahájila cyklus evropského semestru koordinace hospodářských politik pro rok 2024. Priority analýzy v rámci čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 22. března 2024 Evropská rada. Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování 2024, ve které je Švédsko uvedeno mezi členskými státy, jež by mohly být postiženy nerovnováhami nebo by u nich takové postižení mohlo hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Komise taktéž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Rada přijala dne 12. dubna 2024, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2024, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv a kterou Rada přijala dne 11. března 2024.

(5) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost nový rámec správy ekonomických záležitostí EU. Zmiňovaný rámec zahrnuje nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97. Zahrnuje rovněž pozměněné nařízení (ES) č. 1467/97 o použití postupu při nadměrném schodku a pozměněnou směrnici 2011/85/EU o rozpočtových rámcích členských států[8]. Cílem nového rámce

---

4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

8 Nařízení Rady (EU) 2024/1264 ze dne 29. dubna 2024, kterým se mění nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) a směrnice Rady (EU) 2024/1265 ze dne 29. dubna 2024, kterou se mění směrnice 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

je udržitelnost veřejného dluhu a udržitelný a inkluzivní růst prostřednictvím postupné fiskální konsolidace, jakož i reforem a investic. Prosazuje odpovědnost členských států, více se zaměřuje na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržnější vymáhání. Každý členský stát by měl Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Národní střednědobé fiskálně-strukturální plány obsahují fiskální, reformní a investiční závazky členského státu v horizontu čtyř nebo pěti let v závislosti na obvyklé délce volebního období v daném státě. Dráha čistých výdajů[9] v rámci národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů by měla být v souladu s požadavky nařízení (EU) 2024/1263 včetně požadavků na to, aby byl veřejný dluh nejpozději do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval, případně aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % HDP a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP a/nebo se pod touto hodnotou udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v nařízení (EU) 2024/1263, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky. Za účelem podpory přípravy těchto plánů má Komise dne [21. června] 2024 poskytnout členským státům pokyny k obsahu těchto plánů a následných výročních zpráv o pokroku, které budou povinny předložit, a v souladu s článkem 5 nařízení (EU) 2024/1263 jim předá technické pokyny k fiskálním korekcím (případně referenční trajektorie a technické informace). Členské státy by měly předložit své střednědobé fiskálně-strukturální plány do 20. září 2024 s výjimkou případů, kdy se členský stát a Komise dohodnou na přiměřeném prodloužení této lhůty. Členské státy by měly zajistit zapojení svých vnitrostátních parlamentů a konzultace s nezávislými fiskálními institucemi, sociálními partnery a případně s dalšími vnitrostátními zúčastněnými stranami.

(6) V roce 2024 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020, 2022 a 2023 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

(7) Dne 28. května 2021 předložilo Švédsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 4. května 2022 přijala Rada rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Švédska[10], které bylo dne 9. listopadu 2023 změněno s ohledem na čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 za účelem aktualizace maximálního finančního

[9] Čisté výdaje podle definice v článku 2 nařízení Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 (Úř. věst. L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Čistými výdaji se rozumí veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje; ii) diskreční opatření na straně příjmů; iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie; iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií; v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

[10] Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 4. května 2022 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Švédska (ST 7772/2022; ST7772/2022 ADD1).

příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly REPowerEU[11]. Uvolnění splátek je podmíněno rozhodnutím Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, Švédsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(8) Dne 26. dubna 2024 předložilo Švédsko svůj národní program reforem na rok 2024 a svůj konvergenční program z roku 2024 v souladu s čl. 8 odst. 1 nařízení (ES) č. 1466/97. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2024 rovněž zprávy, které Švédsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(9) Dne 19. června 2024 zveřejnila Komise zprávu o Švédsku[12] pro rok 2024. Zpráva posoudila pokrok, který Švédsko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2023, a zhodnotila, jak Švédsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Švédsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Švédska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(10) Komise v případě Švédska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011. Hlavní zjištění, k nimž útvary Komise při posuzování makroekonomické zranitelnosti Švédska pro účely uvedeného nařízení dospěly, byla zveřejněna v březnu 2024[13]. Dne 19. června 2024 Komise dospěla k závěru, že se Švédsko potýká s makroekonomickými nerovnováhami. Švédsko se potýká zejména s problémy se zranitelností související s jeho trhem s nemovitostmi a vysokým soukromým dluhem, které i přes určitou nedávnou korekci nepřestávají být relevantní, a politická opatření k jejich řešení byla omezená. Po několikaletém výrazném nárůstu ceny nemovitostí od konce roku 2022 klesají. Dluh soukromého sektoru se v poměru k HDP snížil v důsledku vysokého růstu nominálního HDP a vysoké inflace, zatímco míra zadlužení se v nominálním vyjádření dále zvýšila. Rychlý nárůst úrokových sazeb negativně ovlivnil náklady domácností a komerčních realitních společností na obsluhu dluhu, snížil poptávku a ovlivnil ceny nemovitostí. Výskyt pohyblivých úrokových sazeb a hypoték s velmi dlouhou dobou trvání vyvíjel tlak na účty domácností, snížil schopnost splácení a vyvolal pokles spotřeby a přispěl k recesi v roce 2023. Současně prudce poklesla nová bytová výstavba. Navzdory nedávnému poklesu jsou ceny rezidenčních nemovitostí stále výrazně nadhodnoceny a zdá se, že se dosud plně neupravily, a tak existují rizika pro obsluhu dluhu, pokud úrokové sazby zůstanou vysoké a ocenění se sníží. Finanční sektor závisí silně na situaci v odvětví nemovitostí, ale jeho silné parametry by měly posloužit v boji proti rozšíření problémů z odvětví nemovitostí na další hospodářská odvětví. Politický pokrok byl omezený, a pokud nebudou přijata důraznější opatření, zjištěná slabá místa přetrvají a mohou vést k opětovnému nárůstu financování nemovitostí na dluh a k nadhodnocení cen rezidenčních nemovitostí. Opatření zvyšující nabídku bydlení by mohla výrazně zabránit těmto problémům. Kromě toho daňová politika i nadále podporuje nákup

[11] Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 9. listopadu 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 4. května 2022 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Švédska (ST 14474/2023).

[12] SWD(2024) 627 final.

[13] SWD(2024) 85 final.

nemovitostí financovaných na dluh, a to prostřednictvím značných daňových úlev u plateb hypotečních úroků, a zvýhodňuje vlastnictví bytů. Trh s nájemním bydlením reformován nebyl.

(11) Na základě údajů potvrzených Eurostatem[14] se saldo veřejných financí Švédsko snížilo ze schodku ve výši 1,2 % HDP v roce 2022 na schodek ve výši 0,6 % v roce 2023, zatímco veřejný dluh klesl z 33,2 % HDP na konci roku 2022 na 31,2 % na konci roku 2023.

(12) Dne 12. července 2022 doporučila Rada[15] Švédsku zajistit v roce 2023, aby růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky[16], a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Švédsko by mělo být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Švédsku bylo rovněž doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. Podle odhadů Komise mělo nastavení fiskální politiky[17] v roce 2023 celkově neutrální povahu v rozsahu 0 % HDP. Příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 měl celkově neutrální povahu v rozsahu 0,1 % HDP a byl v souladu s doporučením Rady. Celkově neutrální příspěvek primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl způsoben sníženými náklady na mimořádná podpůrná opatření (cílená i necílená) pro domácnosti a podniky v reakci na prudký nárůst cen energií (o 0,3 procentního bodu HDP), jež byla částečně vyrovnána sérií menších opatření, mimo jiné snížením daně z pohonných hmot. Investice financované z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 dosáhly 4,9 % HDP, což představuje nárůst o 0,2 procentního bodu oproti roku 2022. Švédsko financovalo veřejné investice do zelené a digitální transformace a do energetické bezpečnosti, například programy „Industry leap“ a „Climate leap“, které zajišťovaly financování klimatických projektů a nízkoemisních technologií v průmyslu, a investice do rozšiřování širokopásmového připojení. Švédsko dosud nepředložilo žádost o platbu v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

(13) Hlavní projekce konvergenčního programu z roku 2024 lze shrnout takto: Makroekonomický scénář, z něhož rozpočtové projekce vycházejí, předpokládá růst reálného HDP ve výši 0,7 % v roce 2024 a 2,5 % v roce 2025, přičemž inflace vyjádřená indexem spotřebitelských cen bez úrokových nákladů by měla dosáhnout

---

14 Eurostat – Euroindikátory, 22.4.2024.

15 Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Švédska a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 1).

16 Podle jarní prognózy Komise 2024 se střednědobý růst potenciálního produktu Švédska v roce 2023 odhaduje na 7,7 % v nominálním vyjádření, a to na základě desetileté průměrné míry skutečného potenciálu růstu a deflátoru HDP pro rok 2023.

17 Nastavení fiskální politiky je definováno jako míra roční změny základní rozpočtové pozice vládního sektoru. Jeho cílem je posoudit ekonomické impulsy plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány na vnitrostátní úrovni, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů (a bez dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a včetně výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. Záporné (kladné) znaménko ukazatele indikuje expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

2,1 % v roce 2024 a 1,7 % v roce 2025. Očekává se, že schodek veřejných financí se v roce 2024 zvýší na 1,2 % HDP a v roce 2025 klesne na 0,3 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP se do konce roku 2024 zvýší na 32,0 % a následně do konce roku 2025 klesne na 31,4 %. Po roce 2025 se předpokládá, že saldo veřejných financí dosáhne přebytku ve výši 0,7 % HDP v roce 2026 a 1,7 % v roce 2027. Během časového rámce programu se tedy plánuje, že saldo veřejných financí zůstane pod referenční hodnotou schodku ve výši 3 % HDP. Po roce 2025 se pak očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP klesne na 30,0 % v roce 2026 a 28,0 % v roce 2027.

(14) Jarní prognóza Komise 2024 předpokládá růst reálného HDP o 0,2 % v roce 2024 a o 2,1 % v roce 2025 a inflaci měřenou HISC na úrovni 2,0 % v roce 2024 a 1,8 % v roce 2025.

(15) Jarní prognóza Komise 2024 předpokládá v roce 2024 schodek veřejných financí ve výši 1,4 % HDP, což mimo jiné odráží oslabení růstu daňových příjmů a zvýšení výdajů, zejména na indexované důchody v regionálním a obecním subsektoru, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by měl do konce roku 2024 vzrůst na 32 %. Na základě odhadů Komise se předpokládá, že v roce 2024 bude mít nastavení fiskální politiky expanzivní povahu, a to v rozsahu 0,6 % HDP.

(16) Podle jarní prognózy Komise 2024 se očekává, že výdaje ve výši 0,1 % HDP v roce 2024 budou financovány z nevratné podpory („grantů“) z Nástroje pro oživení a odolnost, přičemž v roce 2023 se jednalo o 0,1 % HDP. Výdaje financované z grantů Nástroje pro oživení a odolnost umožní kvalitní investice a reformy zaměřené na zvýšení produktivity bez přímého dopadu na saldo veřejných financí a veřejný dluh Švédska.

(17) Dne 14. července 2023 Rada doporučila[18], aby si Švédsko v roce 2024 zachovalo zdravou fiskální pozici. Při plnění svých rozpočtů na rok 2023 a při přípravě rozpočtů na rok 2024 byly členské státy vyzvány, aby zohlednily skutečnost, že Komise navrhne Radě zahájení postupů při nadměrném schodku na základě údajů o plnění rozpočtu za rok 2023. Podle jarní prognózy Komise 2024 by mělo strukturální saldo Švédska v roce 2024 činit 0,0 % HDP (oproti 0,1 % v roce 2023), a mělo by se tedy nacházet nad úrovní střednědobého rozpočtového cíle země, který je vytyčen jako strukturální saldo ve výši –1 % HDP. To je v souladu s tím, co doporučila Rada.

(18) Rada Švédsku rovněž doporučila, aby v letech 2023 a 2024 co nejdříve zrušilo platná mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky. Upřesnila, že pokud by opětovné zvyšování cen energií vyžadovalo nová podpůrná opatření nebo pokračování těch stávajících, mělo by Švédsko zajistit, aby se daná opatření zaměřovala na ochranu zranitelných domácností a podniků, aby byla fiskálně přijatelná a aby zachovávala pobídky k úsporám energie. Podle prognózy Komise z jara 2024 se čisté rozpočtové náklady[19] na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky odhadují na méně než 0,1 % HDP v roce 2023 a předpokládá se, že v roce 2024 dosáhnou méně než 0,1 % HDP a v roce 2025 budou činit 0 % HDP. Předpokládá se, že podpůrná opatření v oblasti energetiky budou v letech 2023 a 2024 co nejdříve zrušena. To je v souladu s tím, co doporučila Rada.

---

[18] Doporučení Rady k národnímu programu reformem Švédska na rok 2023 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Švédska na rok 2023, Úř. věst. C 312, 1.9.2023, s. 252.

[19] Tento údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na daná opatření, na straně příjmů i výdajů a v příslušných případech po očištění o příjmy z daní z neočekávaných zisků dodavatelů energie.

(19) Rada Švédsku rovněž doporučila zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace. Jarní prognóza Komise 2024 předpokládá, že se veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů zvýší v roce 2024 na 5,1 % HDP oproti 4,9 % HDP v roce 2023. To je v souladu s tím, co doporučila Rada. Veřejné výdaje financované z příjmů z fondů EU včetně grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost by měly podle očekávání v roce 2024 zůstat stabilní ve výši 0,2 % HDP.

(20) Na základě opatření politiky, která byla známa ke dni uzávěrky prognózy, a na základě předpokladu nezměněné politiky prognóza Komise z jara 2024 předpovídá pro rok 2025 s ohledem na očekávané hospodářské oživení schodek veřejných financí ve výši 0,9 % HDP a poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 31,3 %.

(21) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a s přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro Švédsko nebo jejich významnou část. Pro podporu dlouhodobé konkurenceschopnosti Švédska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro současné zajištění sociální spravedlnosti je v tomto napjatém časovém rámci nezbytné, aby byl plán včetně kapitoly REPowerEU prováděn rychle a účinně. Aby Švédsko do srpna 2026 splnilo závazky stanovené v plánu, musí významně urychlit provádění reforem a investic. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(22) V rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období je Švédsko v souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2021/1060 povinno do března 2025 přezkoumat každý program a zohlednit mimo jiné problémy uvedené v doporučeních pro jednotlivé země na rok 2024, jakož i ve svém vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu. Tento přezkum je základem pro konečné přidělení finančních prostředků EU zahrnutých do každého programu. Švédsko dosáhlo pokroku v provádění politiky soudržnosti a evropského pilíře sociálních práv, problémy však přetrvávají a nadále panují rozdíly mezi regionem hlavního města a zbytkem země. Je důležité urychlit provádění politiky soudržnosti, přičemž priority dohodnuté v programech zůstávají relevantní. Zásadní význam má další podpora inovací, které přispívají k další ekologizaci společnosti s ambicí dosáhnout klimaticky neutrálního hospodářství, a zároveň je nezbytné pokračovat v řešení sociálně-ekonomických regionálních rozdílů a rozdílů mezi městskými a ostatními oblastmi. Kromě toho je i nadále klíčové podporovat prohlubování dovedností a změny kvalifikace, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat zranitelným skupinám, a zejména osobám pocházejícím z přistěhovaleckého prostředí. Švédsko by také mohlo využít iniciativu Platformy strategických technologií pro Evropu k posílení investic do technologií podporujících zelenou transformaci. Vývoj a výroba čistých technologií účinně využívajících zdroje, včetně posílení hodnotových řetězců a řešení nedostatku pracovních sil a dovedností, jsou důležité pro dlouhodobou udržitelnost a konkurenceschopnost švédských regionů a jejich malých a středních podniků.

(23) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které jsou řešeny prostřednictvím plánu pro oživení a odolnost a jiných fondů EU, čelí Švédsko několika dalším výzvám, jež souvisejí s těmito faktory: i) zhoršující se výsledky vzdělávání žáků, zejména žáků ze

znevýhodněného sociálně-ekonomického a přistěhovaleckého prostředí; ii) nedostatky v dovednostech, které jsou nejvýraznější u osob ze znevýhodněného sociálně-ekonomického a přistěhovaleckého prostředí; a iii) snížení emisí skleníkových plynů.

(24) Podle výsledků Programu pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) z roku 2022 se základní dovednosti švédských žáků od roku 2018 zhoršily. K největšímu zhoršení došlo v matematice, kde podíl žáků s nedostatečnými výsledky výrazně převyšoval cílovou hodnotu EU. Míra nedostatečných výsledků se ještě zvyšovala u studentů ze znevýhodněného sociálně-ekonomického prostředí a rozdíl mezi studenty narozenými ve Švédsku a studenty z přistěhovaleckého prostředí je velmi vysoký. Navíc hrozí, že přetrvávající nedostatek kvalifikovaných učitelů bude mít negativní dopad na kvalitu vzdělávacího systému a výsledky studentů.

(25) V roce 2022 mělo 15 % všech studentů končících nižší sekundární stupeň vzdělávání příliš nízké nebo neúplné závěrečné hodnocení, což je vylučovalo z možnosti přijetí na školu vyššího sekundárního stupně. To se týká zejména studentů ze znevýhodněného sociálně-ekonomického a přistěhovaleckého prostředí, z nichž mnozí nesplní podmínky přijetí ke vzdělávání vyššího sekundárního stupně. Tato skupina je také nedostatečně zastoupena v soukromých školách, jejichž žáci mají v průměru lepší šance na další studium. Vzhledem k tomu, že většina pracovních míst ve Švédsku vyžaduje vyšší sekundární nebo vysokoškolskou kvalifikaci, zvyšuje rozdíl v dosaženém vzdělání také riziko, že tyto osoby nenajdou práci, což má negativní důsledky pro integraci.

(26) Mezi jednotlivými skupinami existují velké rozdíly, pokud jde o úroveň dovedností a dosažené vzdělání. Tyto rozdíly jsou nejvýraznější u mladých lidí narozených mimo EU, u nichž je oproti mladým lidem narozeným ve Švédsku méně pravděpodobné, že dokončí vyšší sekundární vzdělávání, a rovněž méně pravděpodobné, že budou zaměstnaní nebo se budou účastnit vzdělávání či odborné přípravy. Tím se snižuje jejich šance na zaměstnání a vzniká riziko pro schopnost Švédska dále zlepšovat svou udržitelnou konkurenceschopnost. Tyto nedostatky v kvalifikaci navíc dále prohlubují nedostatek pracovních sil, který je zjevný zejména v odvětvích průmyslu a služeb a představuje velkou výzvu pro rozvoj a zelenou transformaci průmyslu v nejsevernějších regionech země.

(27) Při současné politice se nezdá pravděpodobné, že by Švédsko dosáhlo svých cílů pro rok 2030 v rámci politiky EU týkající se snížení emisí skleníkových plynů. Aktualizované komplexní scénáře pro emise skleníkových plynů odrážející změny politiky v letech 2023 a 2024 stále chybí, protože v současnosti dostupný akční plán vlády pro oblast klimatu se zaměřuje na delší horizont do roku 2045, aniž by obsahoval kvantitativní scénáře trajektorií emisí pro období do roku 2030. Několik studií vypracovaných oficiálními i nezávislými subjekty však zřejmě potvrzuje, že současná švédská politika povede k výraznému nesplnění cílů EU v oblasti emisí skleníkových plynů do roku 2030. Snížení emisí v silniční dopravě je klíčové, má-li Švédsko dosáhnout svých cílů pro rok 2030 v rámci politiky EU v oblasti snížení emisí skleníkových plynů. Na silniční dopravu připadají tři čtvrtiny poptávky po energii z ropy a ropných produktů, což je hlavní zdroj emisí skleníkových plynů z fosilních paliv ve Švédsku.

(28) Přestože má Švédsko nejvyšší podíl obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie v EU, má stále i nevyužitý potenciál obnovitelných zdrojů. Tento potenciál by mohl být využit v probíhající elektrifikaci průmyslu na jihu Švédska a pro inovativní a zelený průmyslový rozvoj a dekarbonizaci na severu Švédska, které vyžadují ještě

větší výrobu elektřiny. Rozšíření kapacity výroby energie z obnovitelných zdrojů v zemi stále brání několik překážek. Tento stav by mohl vést k tomu, že Švédsko v letech 2021 až 2030 nedosáhne plánovaného zvýšení kapacity pro výrobu větrné energie o 13 GW a kapacity solární energie o přibližně 5 GW. Jednou z překážek jsou problémy při vydávání povolení pro větrné elektrárny na moři i na pevnině. Tyto překážky vyplývají mimo jiné z neefektivních povolovacích řízení a práva veta obcí a orgánů odvětví obrany.

(29) S ohledem na hloubkový přezkum Komise a jeho závěr o existenci nerovnováh jsou do níže uvedeného doporučení č. 1 promítnuta doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011. Politiky uvedené v doporučení č. 1 pomáhají řešit zranitelná místa spojená s vysokou zadlužeností domácností a vysokými cenami nemovitostí,

DOPORUČUJE Švédsku v letech 2024 a 2025:

1. Včas předložit střednědobý fiskálně-strukturální plán. Snížit rizika spojená s vysokým zadlužením domácností a nerovnováhami na trhu s bydlením snížením daňové odpočitatelnosti úrokových splátek hypotečních úvěrů a zvýšením periodických daní z nemovitostí a zároveň zavést přiměřené nástroje pro lepší hodnocení politik a stanovování cílů. Podpořit investice do bytové výstavby s cílem ulevit od nejpalčivějších problémů, zejména odstraněním strukturálních překážek pro výstavbu. Zvýšit účinnost trhu s bydlením, mimo jiné zavedením reforem trhu s nájemním bydlením.

2. Vzhledem k dlouhodobým zpožděním výrazně urychlit provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU, a zajistit dokončení reforem a investic do srpna 2026. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti. V rámci přezkumu v polovině období se nadále zaměřovat na dohodnuté priority a zároveň zvažovat příležitosti, které nabízí iniciativa Platformy strategických technologií pro Evropu ke zlepšení konkurenceschopnosti.

3. Zlepšit výsledky v oblasti vzdělávání, mj. u studentů ze znevýhodněného sociálně-ekonomického a přistěhovaleckého prostředí, tím, že se bude řešit přetrvávající nedostatek kvalifikovaných učitelů, zajišťovat rovný přístup ke školskému systému a dále podporovat přechod žáků na vyšší sekundární stupeň vzdělávání. Rozvíjet dovednosti pracovníků, zejména pracovníků ze znevýhodněného sociálně-ekonomického a přistěhovaleckého prostředí, prostřednictvím cílených politických opatření a zdrojů s cílem zlepšit jejich začlenění na trh práce.

4. Zajistit dosažení cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů snížením emisí ze silniční dopravy a urychlit a zefektivnit povolovací řízení pro zavádění obnovitelných zdrojů energie, zejména pro větrné elektrárny na moři a na pevnině.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně